

5 เหตุผล ทำไมต้องนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ออกจากการเจรจาข้อตกลงการค้าเสรี

ปัจจุบัน สังคมไทยมีปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รุนแรงมากพอแล้ว ประเด็นคำถามที่สังคมไทยต้องถามตัวเอง คือ เราอยากให้ปัญหาเหล่านี้บ่อนทำลายอนาคตของสังคมไทยเพิ่มขึ้นอีกหรือไม่? เราอยากให้รัฐบาลไทยต้องยอมทำตามแรงกดดันของพ่อค้าน้ำเมาเปิดให้การค้า การขาย การลงทุน เกี่ยวกับสุราทำได้ง่ายขึ้นหรือไม่? เราอยากให้รัฐบาลต้องยกเลิกมาตรการในการจัดการปัญหาแอลกอฮอล์จากแรงกดดันของต่างชาติหรือไม่?

ข้อมูลวิชาการยืนยันได้ถึง ผลอันตรายของการบรรจุเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ ที่มีต่อความรุนแรงของปัญหาแอลกอฮอล์ในสังคม ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

1. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ใช่สินค้าธรรมดา

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นยาเสพติดที่ก่อผลกระทบเชิงลบต่อคุณภาพชีวิตของประชากรและต่อสังคมโดยรวม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตของประชากรโลกปีละ 2.5 ล้านราย และประชากรไทยปีละ 2.6 หมื่นราย ไม่มีสินค้าใดที่ซื้อขายในตลาดกันโดยเสรีอีกแล้วที่ทำลายสุขภาพและสังคมควบคู่กันไปได้อย่างเช่นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สินค้าอาวูปิ่น ระเบิด หรือ ยาเสพติดอื่น ต่างได้รับการยกเว้นจากกลไกการค้าเสรีโดยอัตโนมัติ ทั้งที่สินค้าเหล่านี้คร่าชีวิตคนไม่ถึง 1 ใน 10 เมื่อเทียบกับสุรา

แม้แต่องค์กรทางเศรษฐกิจอย่างธนาคารโลกยังเรียกร้องให้ประเทศควบคุมปัญหาแอลกอฮอล์เพื่อเป็นหนทางในการพัฒนาทุน มนุษย์ สังคม และเศรษฐกิจ ทั้งนี้ข้อมูลทางระบาดวิทยาพบว่า ไม่มีการดื่มใดที่ปราศจากความเสี่ยงต่อปัญหาโดยสิ้นเชิง หรือ กล่าวคือ ไม่มีการดื่มที่ปลอดภัย และยิ่งพบว่า ไม่มีผลประโยชน์ทางสุขภาพจากการบริโภคในประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย

2. การบรรจุเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในข้อตกลงการค้าเสรี มิใช่เพียงการลดกำแพงภาษีศุลกากร

การบรรจุเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในข้อตกลงการค้ายังหมายถึง **การเคลื่อนไหวโดยเสรีของเงินทุน** และบริการเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย ซึ่งรวมถึงทั้งการผลิต การจัดจำหน่าย การขาย และการทำการตลาด **สิ่งที่ตามมา คือ การที่สินค้าบางส่วนราคาถูกลง หาชื้อได้ง่ายขึ้น มีการแข่งขันกันสูง ทำการโฆษณาอย่างรุนแรง** สถานะทั้งหมดนี้ **ตรงกันข้ามกับหลักการในการควบคุมปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์** ที่ต้องการเห็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ใช่สินค้าที่ราคาถูก หาชื้อง่าย และไม่มีแรงสนับสนุนการดื่มอย่างรุนแรงจนเกินไป

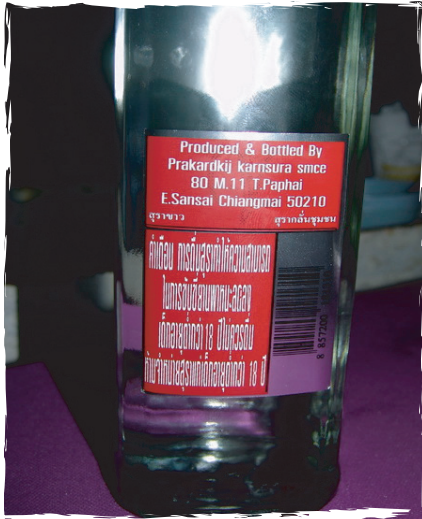
ในระยะหลังนี้ตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยได้ขยายตัวทั้งมิติของปริมาณและมูลค่า อุตสาหกรรมสุราระดับโลกได้หันมาสนใจประเทศไทยในฐานะตลาดเกิดใหม่ที่สามารถเติบโตได้อีกมาก มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และวิธีการดื่มใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมามีปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นำเข้าต่อหัวประชากรผู้ใหญ่ไทย (ในหน่วยลิตรของแอลกอฮอล์บริสุทธิ์) เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 13 ต่อปี น่าสนใจที่การเติบโตของตลาดเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นผลงานอันไม่น่าภูมิใจของประชากรอายุน้อย รวมถึงเยาวชน

3. เยาวชนไทยและอนาคตของประเทศไทยจะตกเป็นเหยื่อ

แนวโน้มในการเริ่มต้นการดื่มของเยาวชนมีทิศทางเพิ่มขึ้นและเร็วขึ้นอย่างน่าวิตก โดยเฉพาะในเพศหญิง ตลาดนักดื่มเยาวชนและประชากรอายุน้อยในประเทศไทยกำลังพัฒนาอย่างไทย เป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมสุราในระดับโลก งานวิชาการชี้ให้เห็นว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นำเข้า เป็นประเภทเครื่องดื่มที่เยาวชนที่เคยดื่มมาบ้างแล้วโหยหาอยากจะดื่มมากที่สุด ทั้งนี้เหตุผลสนับสนุนสำคัญอีกประการ คือ ภาพลักษณ์ของสินค้าจากการทำการตลาดตรงและแอบแฝง สุราต่างชาติกลายเป็นเครื่องดื่มที่นักดื่มวัยกระเตาะอยากสรรหามาดื่มมากที่สุด การดื่มของเยาวชนจะก่อปัญหาสำคัญระยะยาวต่อสังคมไทยนานปีการ รวมถึงผลต่อพัฒนาทางสมอง โดยเฉพาะด้านความจำ ความมีเหตุผล และการตัดสินใจสถานการณ์ที่ควรกังวลมิใช่เพียงการเพิ่มขึ้นของสุรานำเข้า แต่เป็นการเติบโตของตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยรวมอันมีผลจากเงินทุนของต่างชาติ และการทำการตลาดอย่างรุนแรง

4. เป็นการจำกัดโอกาสในการควบคุมปัญหาแอลกอฮอล์

การจัดการปัญหาแอลกอฮอล์ต้องอาศัยชุดมาตรการที่หลากหลายดำเนินการไปควบคู่กัน การบรรจุเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะส่งผลให้การควบคุมปัญหาดังกล่าวด้วยนโยบายแอลกอฮอล์ที่มีประสิทธิภาพเป็นไปได้ยากขึ้น ทั้งมาตรการทางภาษีและราคา มาตรการควบคุมการเข้าถึง และมาตรการควบคุมการทำการตลาด ซึ่งล้วนขัดแย้งเชิงหลักการกับแนวคิดของข้อตกลงการค้าเสรี ประสบการณ์ในหลายประเทศแสดงให้เห็นว่า จำเป็นต้องคลายความเข้มแข็งของนโยบายแอลกอฮอล์ในประเทศจากการร้องเรียน และฟ้องร้องผ่านกลไกการค้าเสรี และอาจส่งผลให้ปัญหารุนแรงขึ้น ประสบการณ์ของประเทศไทยที่ถูกร้องเรียนเรื่องการติดฉลากบรรจุภัณฑ์สุราก็เป็นการกีดกันการค้าเชิงเทคนิคเป็นประจักษ์พยานล่าสุด มาตรการที่หลงเหลือ และสอดคล้องกับข้อตกลงการค้าเสรี คือ มาตรการการให้ความรู้ และการณรงค์สร้างความตระหนัก ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่า ล้วนแต่ไม่มีประสิทธิผล และไม่มีควมคุ้มค่าและมาตรการในกลุ่มนี้บางลักษณะยังสามารถทำให้ปัญหารุนแรงขึ้นด้วย

5. ผลกระทบจากปัญหาแอลกอฮอล์ซ้ำเติมปัญหาเศรษฐกิจและสังคม และการมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในข้อตกลงการค้าไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจมากมายดังที่คาด

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นมูลค่าสูงกว่าผลประโยชน์ที่สังคมไทยได้รับในรูปของภาษี เทียบกับกว่านั้นการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีส่วนขยายความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประชากรไทย กลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยที่สุดเป็นผู้แบกรับผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด และยังมีสามารถในการจัดการกับปัญหาลดต่ำที่สุด ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนสำหรับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นต้นทุนทางโอกาสของการจับจ่ายสินค้าอุปโภค บริโภค ที่จำเป็นกว่า หรือ กระทั่งการออมสะสมของครัวเรือน การบรรจุเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในข้อตกลงการค้าเสรี ไม่ได้ก่อผลประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจไทยมากเท่าที่สังคมทั่วไปคาดการณ์ รวมถึงการจ้างงานในภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม

หากนโยบายการค้าเสรีเป็นไปเพื่อ "ความมั่งคั่งของสังคม" ผ่านการส่งเสริมการผลิต การแข่งขัน และการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องควรเป็นข้อยกเว้น เพราะการส่งเสริมการผลิตการแข่งขัน และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มากขึ้น บวกกับการบ่อนทำลายศักยภาพของประเทศในการจัดการปัญหาย่อมนำมาซึ่งปัญหาสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ที่รุนแรงขึ้น

กระบวนการในการจัดการปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควรเป็นกรอบนโยบายที่มีลักษณะผสมผสานรวบรวมมาตรการที่หลากหลาย "ทุกทางที่เป็นไปได้" โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความรู้เชิงประจักษ์ มีเป้าหมายประสงค์ เพื่อการปกป้องสุขภาพและสังคมโดยรวมของประชาชนทั้งประเทศ มีความโปร่งใส ปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน และมีผลบังคับใช้กับผู้ประกอบการและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งที่ผลิตในประเทศ และนำเข้าจากต่างประเทศ อย่างเท่าเทียมกัน มิได้ตั้งขึ้นมาเพื่อกีดกันทางการค้า ในขณะที่ควรมีกลไกในการปกป้องความเข้มแข็งของนโยบายแอลกอฮอล์จากแรงกดดันภาวะฉุกเฉินทั้งภายใน และภายนอกประเทศ

ศูนย์วิจัยปัญหาสุราเชื่อมั่นว่า **รัฐบาลไทยจะแสดงความกล้าหาญทางจริยธรรมในการปกป้องชีวิตและสังคมไทยจากปัญหาแอลกอฮอล์ในทุกการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ**